

VERKENNING
NATUURWAARDEN
HOGES VALKSEWEG 17
TE LUNTEREN
(GEMEENTE EDE)

8222LHD
Februari 2009

Nieuwland Advies
Postbus 522
6700 AM Wageningen
Tel. 0317 467246
Fax. 0317 467200
advies@nieuwland.nl
www.nieuwlandadvies.nl

Colofon:

Opdrachtgever:

OGDO BV

Hammerdijk 8b te Lunteren (gemeente Ede)

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Haagsteeg 4

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Telefoon: 0317 467246

e-mail: advies@nieuwland.nl

www.nieuwlandadvies.nl

Adviseurs:

G.W. Jansen

M. Scherrenburg

A. Sikking

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s). Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. Noch de makers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave.

VOORWOORD

Deze notitie beschrijft de natuurwaarden van het perceel aan de Hoge Valkseweg 17 te Lunteren. OGDO BV is voornemens opstellen op het perceel te slopen en twee wooneenheden te realiseren.

OGDO BV heeft Nieuwland Advies gevraagd advies te geven over de functieverandering van het perceel. Een kort natuuronderzoek maakt deel uit van het advies.

Het verkennende natuuronderzoek is uitgevoerd door de Nieuwland Advies-medewerkers M. Scherrenburg en G.W. Jansen.

INHOUD

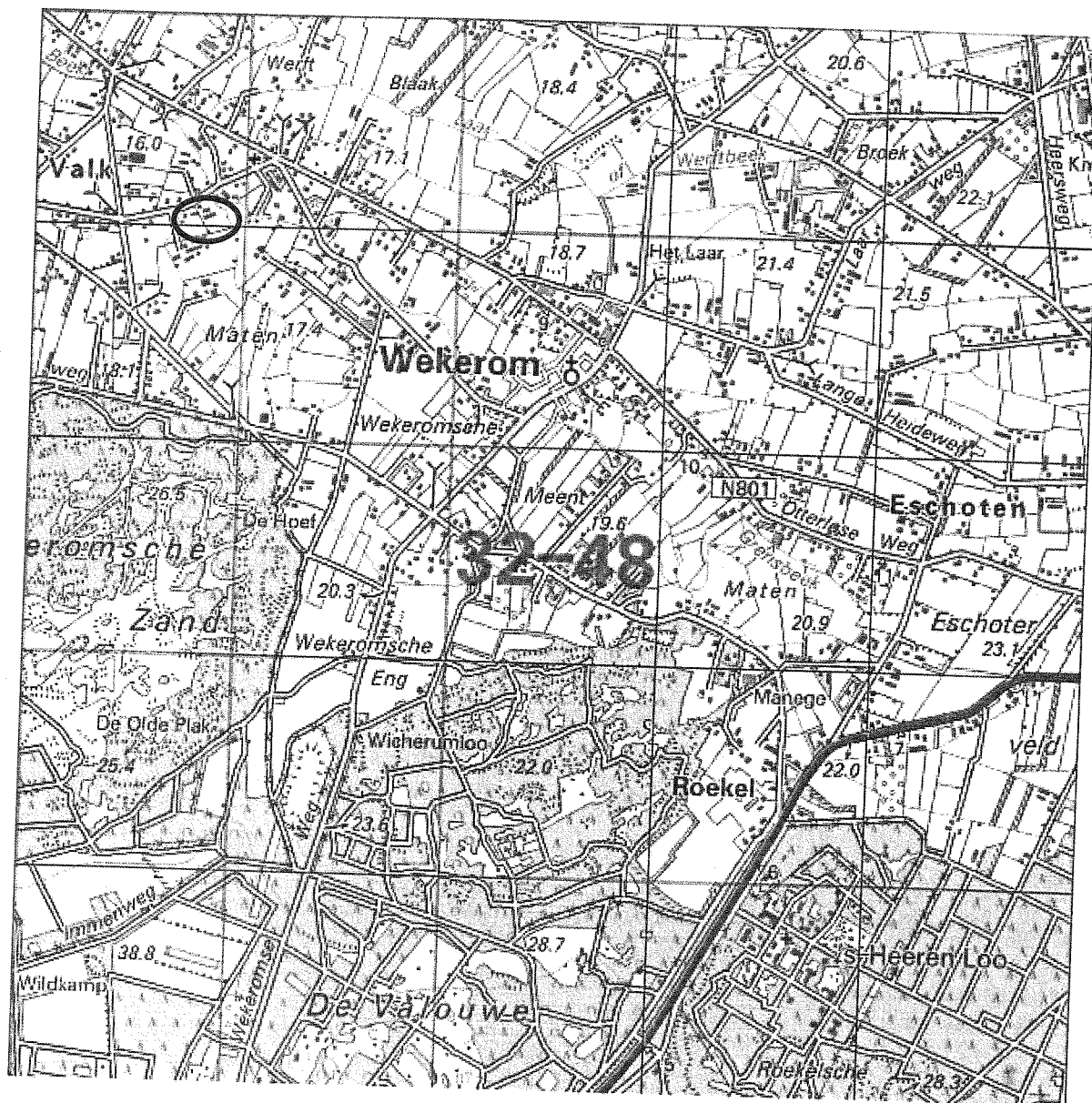
VOORWOORD

- 1 INLEIDING
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Plangebied en leeswijzer
- 2 NATUURWETGEVINGSASPECTEN
- 3 STAPPENPLAN EN WERKWIJZE
 - 3.1 Stappenplan
 - 3.2 Werkwijze
- 4 RESULTATEN
 - 4.1 Beschrijving resultaten
 - 4.2 Analyse en waardering
- 5 KORTE EFFECTENBESCHRIJVING
- 6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

LITERATUUR EN BRONNEN

BIJLAGEN

Figuur: Plangebied en omgeving

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het perceel aan de Hoge Valkseweg 17 te Lunteren is een functieveranderingsprocedure opgestart. Een groot deel van de bestaande opstallen zal worden gesloopt waarna twee woningen op het perceel zullen worden gebouwd. Naast deze nieuwe woningen, inclusief tuinen zal een deel van het perceel omgezet worden in natuurlijke terreintypen zoals singel (zie voorlopig voorstel in bijlage 1).

Gelet op de mogelijke aanwezige beschermde natuurwaarden (Flora- en faunawet) is inzicht nodig in de mogelijke gevolgen van de functieverandering.

Deze notitie beschrijft in het kort de beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten van de nieuwe inrichting (functieverandering).

Doel van het quick-scan-onderzoek

Het doel van het quick-scan-onderzoek op en in de omgeving van het perceel Hoge Valkseweg 17 is om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de te beschermde planten- en diersoorten en de mogelijke invloed van de nieuwe inrichting (functieverandering) op deze beschermde natuurwaarden.

1.2 Plangebied (zie figuur plangebied en omgeving)

Het plangebied ligt ten westen van Wekerom. Het perceel grenst aan graslanden en de Hoge Valkseweg.

Het plangebied bestaat nu uit diverse schuren, woning, singels en grasland.

Leeswijzer

Na hoofdstuk 1 (Inleiding) volgt een korte beschrijving van de relevante natuurwetgeving (hoofdstuk 2). Hoofdstuk 3 beschrijft het stappenplan en de werkwijze. In hoofdstuk 4 staan de resultaten met een korte analyse en waardering. Hoofdstuk 5 beschrijft kort de effecten van het voorlopige inrichtingsvoorstel. Het rapport sluit af met conclusies en aanbevelingen in hoofdstuk 6.

HOOFDSTUK 2 Natuurwetgevingsaspecten

In dit hoofdstuk staat een korte bespreking van de Natuurtoets.

Natuurtoets (Flora- en faunawet)

Bij ruimtelijke plannen dient te worden nagegaan of er mogelijke nadelige gevolgen voor beschermde inheemse soorten kunnen optreden. Daarvoor is beoordeling van de volgende vragen nodig:

- Welke beschermde planten- en diersoorten komen in of in de directe omgeving van het plangebied voor?
- Leidt het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat genoemde handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex. art. 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen vereist?

De Flora- en faunawet geeft in artikel 2 aan dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende planten en dieren. Dit betekent dat hoewel voor veel soorten geen onderzoek of ontheffing op de Flora- en faunawet nodig is, er wel zorgvuldig gehandeld dient te worden.

In 2005 is een zogenaamd 'Vrijstellingenbesluit Flora- en faunawet' (AMvB) ingegaan. Kort gezegd houdt dit besluit het volgende in: Als de werkzaamheden vallen onder reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkeling, geldt in veel gevallen een vrijstelling. Er zijn twee soorten vrijstellingen:

- een algemene vrijstelling (voor algemene soorten),
- een vrijstelling op voorwaarde dat u handelt conform een goedgekeurde gedragscode (voor zeldzame soorten).

Bij het vrijstellingenbesluit zijn vier categorieën beschermde soorten aangewezen (zie brochure 'Buiten aan het werk').

Tabel 1: Algemene soorten

Voor de soorten van deze tabel geldt de lichtste vorm van bescherming. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd en werken met een gedragscode is niet nodig, mits het gaat om de hiervoor aangegeven werkzaamheden.

Tabel 2: Overige soorten

Voor deze soorten is een ontheffing nodig voor schadelijke ingrepen, behalve indien gewerkt wordt met een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Meestal wordt bij een ontheffingsaanvraag een 'lichte toets' toegepast; dit betekent dat het voortbestaan van de soort niet in gevaar mag komen.

Tabel 3: Soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1, tabel III van de AMvB.

Deze soorten hebben de zwaarste bescherming. Voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer, onderhoud en gebruikt dient met een gedragscode gewerkt te worden. In andere gevallen of indien sprake is van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting dient een ontheffing te worden aangevraagd waarvoor de 'uitgebreide' toets geldt.

Vogelsoorten

Alle vogelsoorten zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor de hiervoor genoemde werkzaamheden geldt een vrijstelling als er gehandeld wordt op basis van een gedragscode. Wel dient rekening te worden gehouden met vogelsoorten die ook buiten het broedseizoen vaste verblijfplaatsen gebruiken zoals bijvoorbeeld de Steenuil.

In bijlage 2 staat een schematisch stappenplan voor toepassing van de Flora- en faunawet (Zie Brochure “Buiten aan het werk”).

HOOFDSTUK 3 Stappenplan en werkwijze

3.1 Stappenplan project Hoge Valkseweg 17

Onderzoek naar de effecten is gericht op beantwoording van de vraag of er door het voorgenomen plan algemene verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. Tevens dient te worden onderzocht welke compenserende en/of mitigerende maatregelen hiervoor kunnen worden getroffen en wat dit betekent voor de procedure.

Het onderzoek naar de effecten van het voorgenomen plan omvat de volgende stappen (zie ook bijlage 2):

1. Voorbereiding
 - uitzoeken van de voor het plangebied relevante wetgevingsaspecten,
 - opstellen lijst van te onderzoeken groepen/soorten ten behoeve van veldverkenning
2. Veldverkenning
 - aanvullende inventarisatie en/of toetsing van de te onderzoeken groepen/soorten.
3. Analyse en beoordeling (toetsing)
 - aangeven van de kwetsbaarheid van de in het plangebied aangetroffen soorten en het leefgebied ervan,
 - beoordelen van het belang van het plangebied als leefgebied voor soorten uit de Flora- en faunawet,
 - toetsen van de effecten van de werkzaamheden op de beschermde soorten,
 - aangeven van de gevolgen van de vastgestelde effecten.
4. Advisering
 - aangeven van maatregelen ter voorkoming van eventuele negatieve effecten
 - adviseren over eventueel nader onderzoek

3.2 Werkwijze

Het korte onderzoek omvat 2 fasen:

- Fase 1 Bronnenonderzoek en veldverkenning
- Fase 2 Rapportage

Fase 1 Bronnenonderzoek en veldverkenning

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek omvat:

- het raadplegen van relevante rapporten,
- het raadplegen van Natuurloket (beschermde soorten per km²),
- het raadplegen van gegevens van de gemeente Ede,
- het bestuderen van diverse verspreidingsatlassen/-gegevens:
 - atlas van de Nederlandse zoogdieren,
 - atlas van de Nederlandse vleermuizen,
 - atlas van de Nederlandse broedvogels,
 - verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen,
 - atlas van de Nederlandse dagvlinders.

Op basis van de brongegevens zijn groepen/soorten geselecteerd die van belang zouden kunnen zijn bij de veldverkenning.

Veldverkenning

De veldverkenning omvat:

- het inventariseren van relevante (beschermde) natuurwaarden,
- het inschatten van de mogelijkheden in het plangebied voor de geselecteerde soorten uit het bronnenonderzoek.

De veldverkenning zal plaatsvinden op het perceel van de Hoge Valkseweg 17 maar ook in de directe omgeving daarvan.

Fase 2 Rapportage

De resultaten van het onderzoek komen in een korte notitie die als achtergronddocument bij de functieverandering zal worden gebruikt.

HOOFDSTUK 4 Resultaten

4.1 Beschrijving resultaten

Abiotiek

Het plangebied ligt in het overgangsgebied van de Veluwe naar de Gelderse Vallei.

Bodem en water

De omgeving van de Hoge Valkseweg heeft een zandige bodem. De grondwaterstand is laag.

Landschap

Het perceel ligt in het kleinschalige dekzandgebied van de Gelderse Vallei met erfbeplantingen, singels, grasland, akkers en beken.

Flora en fauna

Bronneninventarisatie

Uit gegevens van het Natuurloket bleek dat in de relevante km-hok (175 x 459) onderzoek is verricht naar planten, zoogdieren en dagvlinders. De overige groepen met beschermde soorten zijn niet onderzocht.

Er zijn geen beschermde soorten bekend van het km-hok

Uit de overige brongegevens bleek dat in het relevante 5 x 5 km-hok diverse beschermde soorten zijn waargenomen (zie bijlage 4). Dit betekent overigens niet dat deze in het plangebied voorkomen.

Uit het bronnenonderzoek zijn ten behoeve van de veldverkenning de volgende soorten/soortgroepen geselecteerd:

- planten
- zoogdieren (sporen)
- vogels.

Veldverkenning

Flora (planten)

Werkwijze

Het plangebied is doorkruist waarbij alle verschillende terreintypen zijn geïnventariseerd¹.

Resultaten

In het perceel zijn circa 26 plantensoorten aangetroffen in het plangebied (zie bijlage 3). Hierna volgen per terreintype binnen het plangebied enkele plantensoorten:

Grasland	Paardenbloem	Engels raaigras
Ruigte (stenig)	Straatgras	Hondsdrif
Beek (en oever)	Fluitenkruid	Zwarte els

Er zijn in het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

Fauna

Zoogdieren

Werkwijze

Het plangebied is onderzocht op het voorkomen van sporen van zoogdieren.

Resultaten

In het plangebied en omgeving kunnen in potentie op basis van brongegevens zo'n 29 zoogdiersoorten voorkomen. Het gaat grotendeels om algemene zoogdiersoorten zoals Konijn, Mol en dergelijke. Het plangebied is mogelijk een klein deelfoerageergebied voor vleermuizen.

Er zijn geen sporen aangetroffen van zoogdieren.

Vrijwel alle zoogdiersoorten zijn beschermd. De meeste soorten uit bijlage 3 behoren tot de tabel 1-soorten, uitgezonderd Eekhoorn, Das, Edelhert, Wild zwijn en vleermuizen.

Vogels

Werkwijze

Op basis van de soorten uit de bronneninventarisatie is tijdens de veldverkenning een inschatting gemaakt van mogelijke broedvogelsoorten die in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Resultaten

Het plangebied biedt mogelijkheden voor:

- vogels van erven en bebouwing (Boerenzwaluw)
- vogels van opgaande beplantingen (Vink)

Alle vogelsoorten zijn beschermd op basis van de Flora- en faunawet.

¹ Het spreekt voor zich dat in november geen volledig beeld is verkregen van de flora.

Dagvlinders

Werkwijze

Bij de veldverkenning is gelet op de potentie van het plangebied van dagvlinders.

Resultaten

Het plangebied is ongeschikt voor algemene dagvlindersoorten; terreintypen en/of waardplanten van beschermde dagvlindersoorten zijn niet aanwezig. Van de in de omgeving in het plangebied voorkomende soorten is het Heideblauwtje een beschermde soort (tabel 2); deze soort komt mogelijk voor op de heide van het Wekeromse Zand.

4.2 Analyse en waardering

Analyse

Flora

De aangetroffen plantensoorten zijn indicatief voor voedselrijke graslanden (Engels raaigras) en pionier- en ruigtevegetaties (Paarse dovenetel).

Fauna

Zoals reeds is aangegeven zijn veel fauna-gegevens afkomstig uit verspreidingsatlassen van 5 x 5 km, dit betekent dat de soorten in potentie in het plangebied voor kunnen komen.

- Zoogdieren

De in potentie voorkomende zoogdiersoorten behoren veelal tot 'soorten van open gebieden' en soorten van erven (Bunzing). Er zijn geen vaste verblijfplaatsen of sporen aangetroffen in het plangebied van tabel 2 of 3-soorten.

- Vogels

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor vogelsoorten van erven en singels. Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogels aangetroffen.

- Dagvlinders

Het plangebied is niet geschikt voor dagvlinders; alleen de singel biedt mogelijkheden voor enkele soorten zoals Bont zandoogje.

Waardering

Flora

In floristisch opzicht is het plangebied niet waardevol. Er komen slechts enkele plantensoorten voor die 'zeer' algemeen zijn in Nederland.

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied.

Fauna

- Zoogdieren

Het plangebied heeft een zeer beperkte waarde voor zoogdieren.

Vrijwel alle zoogdiersoorten zijn beschermd op basis van de Flora- en faunawet. Eekhoorn, Edelhert en Wild zwijn zijn tabel 2-soorten terwijl de Das en vleermuizen tot de tabel 3-soorten behoren.

- Vogels

Het plangebied heeft een zeer beperkte waarde voor vogels. Er komen slechts enkele algemene soorten voor.

Alle vogels zijn beschermd op basis van de Flora- en faunawet..

- Dagvlinders

Het plangebied is van zeer geringe betekenis voor dagvlinders.

Van het plangebied zijn geen beschermde dagvlinderssoorten bekend.

HOOFDSTUK 5 Korte effectenbeschrijving

In bijlage 1 staat het voorlopige plan voor de inrichting van het perceel Hoge Valkseweg 17.

Het voorlopige plan houdt onder andere in:

- slopen van opstallen,
- bouwen van nieuwe woningen,
- herinrichting perceel met diverse (natuur)elementen.

De invloed van het voorlopige plan kan betrekking hebben op de volgende factoren:

1. Hydrologie
2. Oppervlakteverlies/Terreintypeverandering
3. Verontreiniging
4. Geluid
5. Licht
6. Verstoring
7. Mechanische effecten
8. Versnippering.

De factoren hydrologie, verontreiniging, geluid en mechanische effecten zijn niet aan de orde. Licht en verstoring zijn factoren die mogelijk van invloed kunnen zijn op beschermde natuurwaarden tijdens de realisatiefase.

Ad 2 Oppervlakteverlies/Terreintypeverandering

De opstallen verdwijnen en maken plaats voor woningen en '(natuur)elementen'. Deze verandering zal een positieve invloed hebben op (beschermde) natuurwaarden. Wel is het aan te bevelen de beekzone natuurlijk te beheren en uit te breiden met een matig voedselrijk grasland (Pinksterbloem)

Ad 8 Versnippering

Er zal geen versnippering optreden.

Resumé

Op beschermde soorten zal de voorgenomen inrichting van het perceel Hoge Valkseweg 17 geen negatieve invloed hebben. Dit betekent (zie bijlage 2) dat de Flora- en faunawet niet van toepassing is.

Wel dient vooraf aan de uitvoering van het voorgenomen plan een controle plaats te vinden naar de eventuele aanwezigheid van zoogdieren (vleermuizen) en vogels in te slopen gebouwen en te vellen bomen.

Door de te nemen maatregelen voor ontwikkeling van natuurlijke elementen nemen de mogelijkheden voor (beschermde) natuurwaarden toe.

HOOFDSTUK 6 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

- Het plangebied heeft vrijwel geen waarde voor flora en fauna.
- Het plangebied vormt voor een beperkt aantal beschermde diersoorten een deelleefgebied (vogels).
- Het voorgenomen plan voor het perceel Hoge Valkseweg 17 zal geen negatieve invloed hebben op beschermde natuurwaarden. De Flora- en faunawet is niet van toepassing.

Aanbevelingen

- Vóór de sloop van gebouwen of vellen van bomen nagaan of er geen vleermuizen/vogels voorkomen.
- Extensief grasland (matig voedselrijk grasland) ontwikkelen, met name langs beek.

LITERATUUR EN BRONNEN

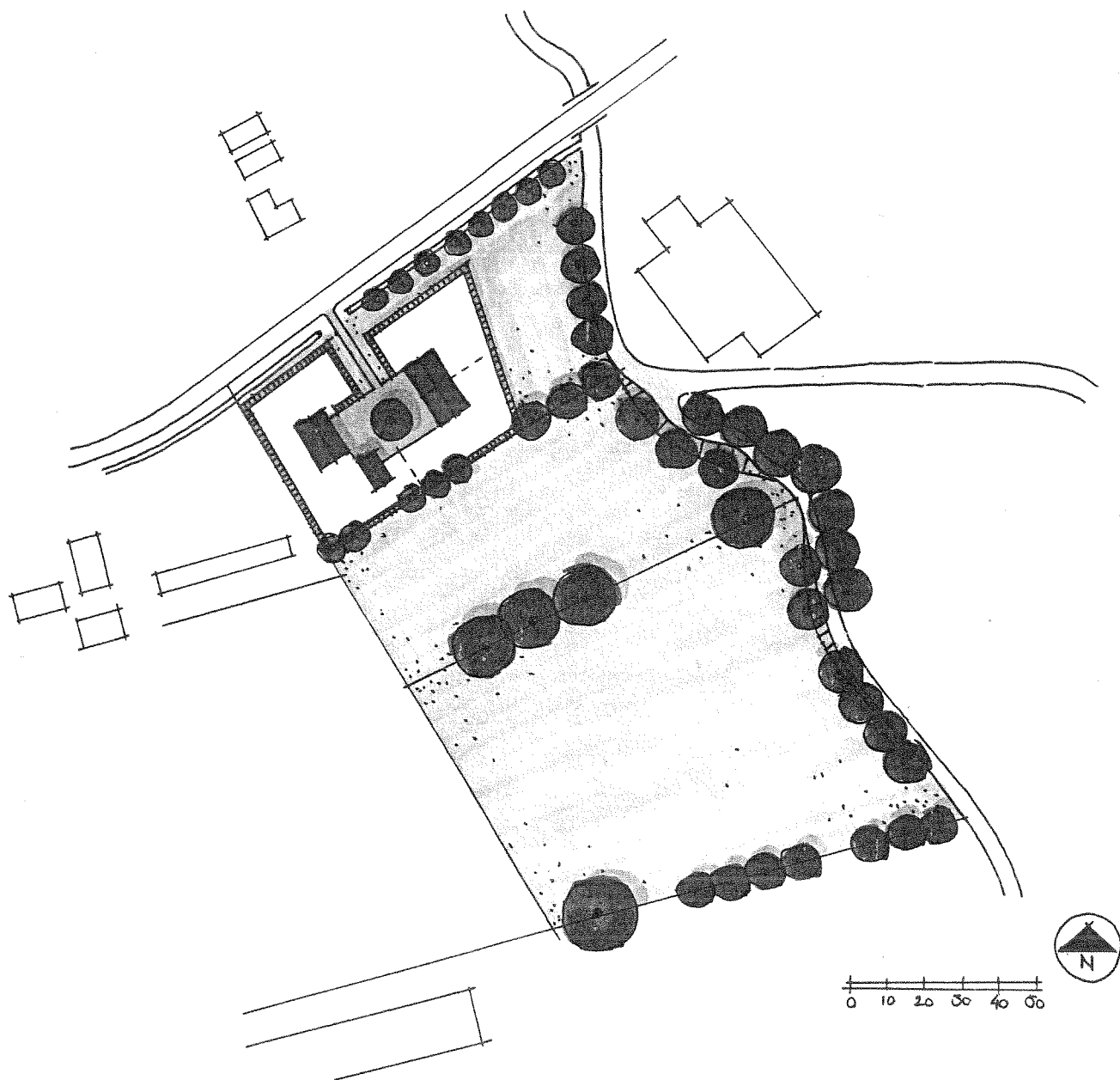
Literatuur

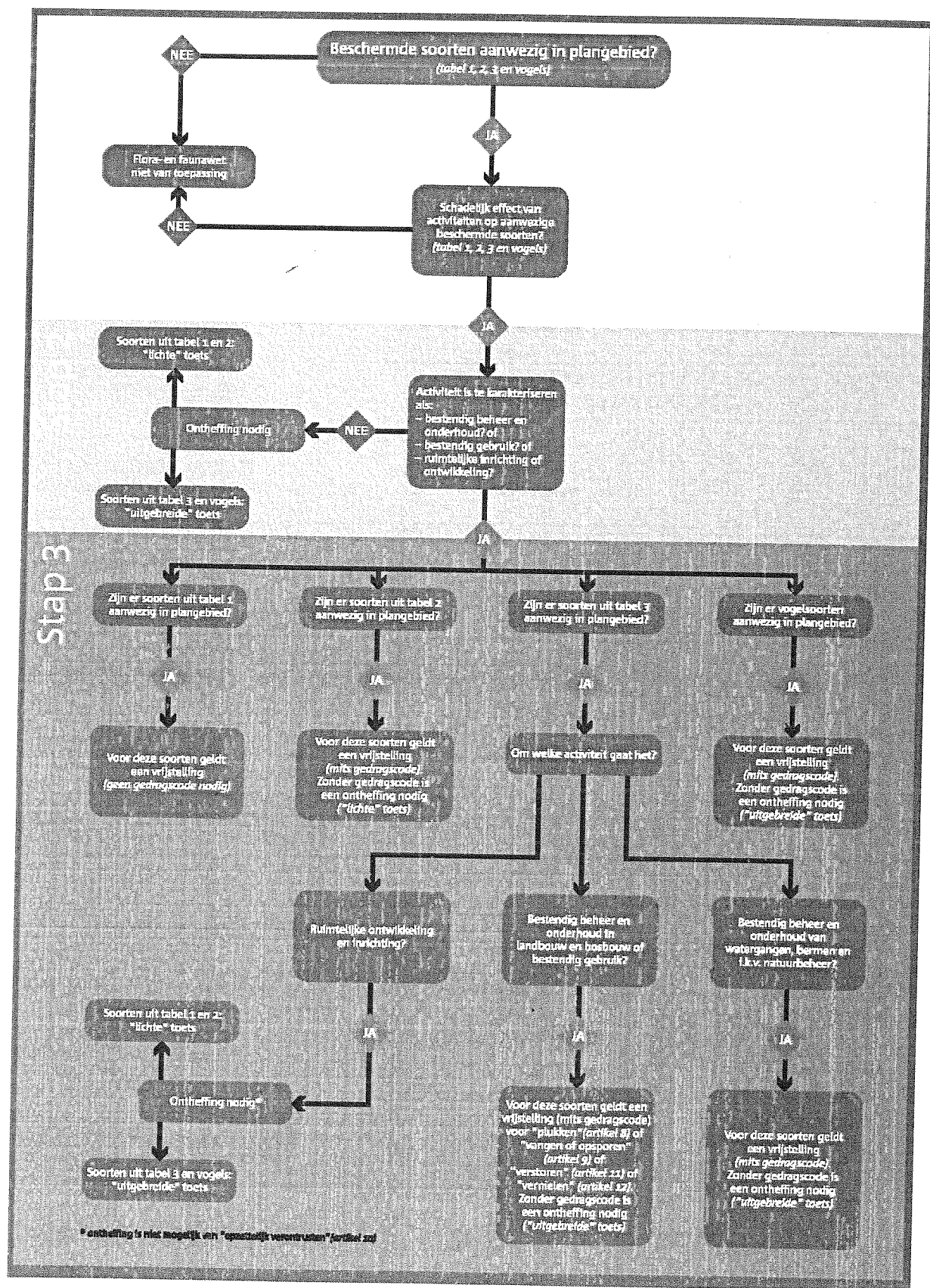
- Broekhuizen, S. e.a. (1992) Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Utrecht.
- Bos, F. e.a. (2006) De dagvlinders van Nederland. Utrecht.
- Limpens, H. e.a. (1997) Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Utrecht.
- Nieuwland Advies (2006) Erfpercelen Jochensen; quick-scan natuurtoets. Wageningen
- NVL (2002) De Nederlandse libellen. Utrecht.
- RAVON (diverse jaren) Verspreidingsatlassen reptielen, amfibieën en vissen. Nijmegen.
- SOVON (2002) Atlas van de Nederlandse broedvogels. Leiden/Utrecht.

Bronnen

- Gemeente Ede Natuurgegevens.
- Natuurloket Overzicht beschermde soorten.
- Ministerie van LNV Natuurwetgevingsaspecten; informatie Natura 2000-gebieden.

BIJLAGE 1 Schetsontwerp perceel Hoge Valkseweg 17, Lunteren (Nieuwland Advies, 2008)

BIJLAGE 3 Plantensoorten veldverkenning februari 2009

Braam spec.	Madeliefje
Engels raaigras	Paarse dovenetel
Fluitenkruid	Straatgras
Grote brandnetel	Veldzuring
Hondsdrif	Vogelmuur
Kropaar	Zomereik
Kruipende boterbloem	Zwarte els

BIJLAGE 4 Diersoorten

De hierna aangegeven diersoorten-gegevens zijn afkomstig uit verspreidingsatlassen (veelal gebaseerd op 5 x 5 km). Diersoorten of sporen ervan die bij de veldverkenning zijn aangetroffen, zijn aangegeven met (2009).

Zoogdieren

Aardmuis (b)	Huismuis (b)
Amerikaanse nerts	Huisspitsmuis
Bosmuis	Konijn
Bosspitsmuis	Moefton (?)
Bunzing	Mol (2009)
Das	Muskusrat
Dwergmuis (b)	Ree
Dwergspitsmuis (b)	Rosse woelmuis (b)
Edelhert	Tweekleurige bosspitsmuis
Eekhoorn	Veldmuis (b)
Egel	Vos
Haas	Wezel
Hermelijn	Wild zwijn
<i>Vleermuizen</i>	
Gewone dwergvleermuis	Rosse vleermuis
Gewone grootoorvleermuis	Ruige dwergvleermuis
Laatvlieger	

(b) braakbalvondst

Vogels

Appelvink	Heggenmus	Spreeuw (2009)
Boerenwaluw	Holenduif	Staartmees
Bonte vliegenvanger	Houtduif (2009)	Steenuil
Boomklever	Huismus	Tapuit (?)
Boomkruiper	Huiswaluw	Tjiftjaf
Boomleeuwerik	Kauw	Torenavalk
Boompieper	Keep (?)	Tuinfluiter
Boomvalk	Kievit	Turkse tortel
Bosuil	Kleine barsijs (?)	Veldleeuwerik
Braamsluiper	Kneu	Vink
Buizerd (2009)	Koekoek	Vuurgoudhaan
Ekster	Koolmees	Waterhoen
Fitis	Kuifmees	Wespendief
Fluiter	Kwartel (?)	Wilde eend (2009)
Fuut	Matkop	Winterkoning
Gaaï	Merel (2009)	Witte kwikstaart
Geelgors	Nachtwaluw	Zanglijster
Gekraagde roodstaart	Pimpelmees	Zomertortel
Glanskop	Raaf	Zwarte kraai (2009)
Goudhaan	Ransuil	Zwarte mees
Goudvink	Ringmus	Zwarte roodstaart
Grasmus	Roodborst	Zwarte specht
Grauwe vliegenvanger	Roodborsttapuit	Zwartkop
Groene specht	Scholekster	
Groenling	Sijs	
Grote bonte specht	Sperwer	
Grote lijster	Spotvogel	
Havik		

Dagvlinders

Argusvlinder	Heivlinder
Atalanta	Icarusblauwtje
Boomblauwtje	Klein geaderd witje
Bruin zandoogje	Klein koolwitje
Bruine vuurvlinder	Kleine vos
Citroenvlinder	Kleine vuurvlinder
Dagpauwoog	Landkaartje
Distelvlinder	Oranje zandoogje
Groot koolwitje	Oranjetipje
Heideblauwtje	Zwartsprietdikkopje